

У НАВС проведено VI Міжнародну конференцію щодо реалізації державної антикорупційної політики

Співорганізатори конференції: Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх справ, Консультативна місія Європейського Союзу в Україні, Національна академія правових наук України, Громадська спілка «Центр запобігання та протидії корупції».

Конференція традиційно підбиває підсумки низки освітньо-наукових заходів, які впродовж року проводили в закладах вищої освіти МВС.

З огляду на карантинні обмеження, науковий захід відбувається онлайн, у режимі відеоконференції. Попри це, понад 250 спікерів й активних його учасників представляють міжнародні організації, державні органи всіх гілок влади, зокрема антикорупційні та правоохоронні інституції, а також громадські організації, заклади вищої освіти й науково-дослідні установи сектору безпеки.

Мета конференції – обговорення засад державної антикорупційної політики в Україні, проектів змін і доповнень до законодавства, рекомендацій з практичного здійснення превентивних антикорупційних заходів, шляхів активізації протидії корупційній злочинності та питань підготовки кадрів відповідної спеціалізації згідно з положеннями міжнародно-правових документів і зарубіжного досвіду.

Відкриваючи конференцію, ректор Національної академії внутрішніх справ генерал поліції першого рангу Володимир Черней висловив вдячність учасникам за використання платформи академії для спільного обговорення актуальних проблем запобігання та протидії корупції, що є однією з головних передумов упровадження необхідних інновацій у законодавство, практику й освітній процес.

Звертаючись з вітальним словом, Міністр внутрішніх справ України Денис Монастирський акцентував на важливості обговорення низки завдань міжвідомчого характеру, серед яких пріоритетними є подальша цифровізація різних сфер публічного управління та прозорість надання адміністративних послуг.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності Сергій Іонущак окреслив роль профільного Комітету в унормуванні оперативно-розшукової діяльності, порядку збирання електронних доказів, боротьби з організованою злочинністю, охоронної та детективної діяльності, обігу вогнепальної зброї тощо, адже неврегульованість у зазначених сферах провокує корупційні ризики.

Заступник Голови Консультативної місії Європейського Союзу в Україні Фредерік Весслау зауважив, що ключовим завданням Місії є боротьба з корупцією, адже вона загрожує безпеці України, зокрема в умовах гібридної війни. Важливим інструментом у протидії корупції є перевірка публічних службовців на добросовісність, у чому Україні буде надано необхідну допомогу.

Богдан Драп'ятий, заступник Міністра внутрішніх справ України, акцентував, що народ України вибрав шлях України, шлях до Європейського Союзу, і відповідно, розвиток нашої держави повинен здійснюватися за визначеним пріоритетом. Зауважив, що важливим компонентом зменшення корупції в нашій державі є цифровізація публічних послуг, які надає держава. Окреслив заходи, які

вже запроваджено в системі МВС України у цьому напрямі, та вказав на подальші їх пріоритети. Побажав присутнім плідної роботи учасникам конференції.

Фредрік Весслау, заступник Голови Консультативної місії Європейського Союзу в Україні, привітав, що для Місії боротьба з корупцією є центральним і базовим завданням, пріоритетом її діяльності адже вона загрожує безпеці України, зокрема в умовах гібридної війни. Зазначив, що з часів Революції Гідності було багато зроблено в державі з метою запобігання корупції, відбулись певні зміни в діяльності всіх правоохоронних органах. Місія буде підтримувати Національну поліцію України у антикорупційному навчанні і для цього будуть спрямовані основні заходи КМСЄ. Зауважив, що перевірка на добросовісність є важливим інструментом у протидії корупції і з метою запровадження цього інструменту Україні буде надана відповідна допомога.

Олександр Петришин, президент Національної академії правових наук України, підкреслив про небезпеку для України, яку несе в собі корупція, вказав на фактори, які цьому сприяють.

Заступник Голови Національної поліції України Максим Цуцкерідзе вказав, що саме слідчі органи Національної поліції України знаходяться під ударом корупційних ризиків у зв'язку з перебуванням на першій лінії боротьби з цим явищем. Вказав на роль органів та підрозділів Національної поліції у протидії адміністративній та кримінальній корупції, зокрема не лише у кількісному показникові, а й відшкодуванні збитків державі.

Заступник Міністра внутрішніх справ України Сергій Гончаров **презентував результати широкомасштабного соціологічного дослідження** щодо оцінки корупційних ризиків в діяльності МВС України.

Заступник Міністра юстиції України Віталій Василик вказав на функції його відомства у протидії корупції, зазначив, що державні органи повинні уникати людських факторів у роботі сервісів та необхідності подальшого впровадження цифровізації, атакож використання боді-камер під час спілкування з особами, які отримують послуги.

Галина Янченко, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики, Голова Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів акцентувала увагу, що по протидії корупції судять Україну міжнародні партнери. За два роки діяльності Комітет виконав 60% законотворчої діяльності. Для прикладу, Галина Янченко навела успішну практику заходів щодо трансформації Агентства з розшуку та менеджменту активів, що передбачало вивчення його діяльності, реформування його роботи. Окреслила ефективність результатів операції «Акциз», в наслідок якої бюджет поповнився доходами в 10 млрд грн., отриманих від сплати акцизів на алкогольні напої, акцизу на тютюнові вироби тощо.

Антон Геращенко, радник Міністра внутрішніх справ України, координатор Офісу захисту бізнесу при МВС України, визначив проблеми законодавчого регулювання окремих аспектів протидії корупції. Вказав, що судді є найбільш незахищеними суб'єктами в системі розслідування кримінальних правопорушень корупційних правопорушень, а також акцентував увагу на необхідності

вдосконалення прийняття законодавства щодо захисту свідків та інших учасників кримінального процесу.

Голова Громадської спілки «Центр запобігання та протидії корупції» Володимир Мартиненко привітав присутніх з початком роботи наукового заходу, визначив проблемні питання запобігання та протидії корупції в Україні, вказав напрями вдосконалення роботи уповноважених з антикорупційної діяльності.

Також в перший день конференції виступили:

Михайло Костицький, професор кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, визначив основні проблеми протидії корупції в Україні, вказав на основні причини, що спонукають її поширенню. Запропоновано рекомендації щодо зниження рівня корупції в нашій державі.

Професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ Василь Шакур доповів про проблеми правової невизначеності національного багатства як джерела корупції в Україні. Запропоновано комплекс невідкладних завдань, спрямованих на врегулювати визначення національного багатства, здійснення його оцінки та кримінально-правовий захист.

Євген Греков, заступник голови Полтавської обласної державної адміністрації, розкрив проблеми нормативно-правового та управлінсько-організаційного характеру, які сприяють поширенню корупції в органах місцевого самоврядування. Визначив заходи, які вживаються в Полтавській обласній державній адміністрації з метою запобігання та протидії корупції, а також окреслив подальші шляхи подолання корупції в органах місцевого самоврядування.

Ірина Діденко, начальник управління захисту інвестицій Департаменту кримінально-правової політики та захисту інвестицій Офісу Генерального прокурора, розкрила сучасні методи рейдерства, захоплення активів, протиправних дій працівників правоохоронних органів, інших дій, які спрямовані на перешкоджання бізнесу, недобросовісної конкуренції, незаконного заволодіння майном підприємців та реагування на такі випадки з боку Офісу Генерального прокурора.

Суддя Вищого антикорупційного суду Віра Михайленко обговорила певні прогалини правового статусу викривача у кримінальному провадженні та визначила способи їх усунення.

Андрій Небітов, начальник Головного управління Національної поліції в Київській області поінформував присутніх про результати діяльності поліції Київщині щодо запобігання корупції, акцентувавши увагу на діяльності підрозділу запобігання корупції Головного управління. Підсумовуючи свою доповідь Андрій Небітов вказав, що ситуація з корупцією в державі залежить від відношення громадян до неї, зазначивши, що виховання в антикорупційному руслі необхідно починати ще з дитячого віку.

Андрій Савченко, начальник відділу Державного бюро розслідування, визначив проблеми кримінально-правової протидії корупційним кримінальним правопорушенням та кримінальним правопорушенням, пов'язаних з корупцією. Навів результати проведеного ДБР вибіркового дослідження офіційних сайтів (веб-порталів) окремих державних органів, які засвідчують про те, що інформація про

перелік корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, є перекрученою, не враховує останні зміни й доповнення до чинного Кримінального кодексу України, передбачає змішування кримінально-правових та адміністративно-правових норм і термінів тощо.

Ростислав Марчук, директор Академії фінансового моніторингу, акцентував увагу на проблемах адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, які визначені у Главі 13-А Кодексу України про адміністративні правопорушення. Визначив шляхи удосконалення законодавчого регламентування запобігання корупції.

Адвокат Адвокатського об'єднання «Європейський правозахист» Олексій Баганець визначив реальний стан протидії корупційним кримінальним правопорушенням в Україні, зокрема на прикладах аналізу діяльності НАБУ та ДБР. Запропонував розміщати статистику діяльності вказаних органів на веб-порталі Офісу Генерального прокурора.

Розкриваючи деякі питання комунікації у сфері запобігання корупції на досвіді МВС, начальник Управління запобігання корупції МВС України Анатолій Фодчук, висвітлив досвід МВС щодо взаємодії з громадськістю в частині реалізації державної антикорупційної політики. Підкреслив на необхідності пошуку нових ефективних способів комунікації державних органів для зменшення корупції.

Співорганізаторів й учасників заходу **привітав телеграмою Голова Верховної Ради України Руслан СТЕФАНЧУК.**

Другий день конференції відкрив проректор Національної академії внутрішніх справ Сергій Чернявський, який поздоровив присутніх з Днем прав людини. У подальшому було надано слово виконуючому обов'язки керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Максиму Грищуку, який у своїй доповіді визначив основні проблеми, з якими стикаються в Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі під час своєї діяльності та розслідування кримінальних проваджень Національним антикорупційним бюро України, серед яких: порушення підслідності правоохоронними органами, відсутність керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, відсутність практики застосування цивільної конфіскації майна.

Андрій Помазанов, науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції ННІ № 3 Національної академії внутрішніх справ, визначив сучасні виклики в питанні інституційного та законодавчого забезпечення запобігання корупції. Підкреслив на необхідності такого надважливого елемента реалізації антикорупційної політики як ретельне планування законотворчості у цій частині.

Сергій Яременко, начальник відділу запобігання корупції Управління запобігання корупції МВС України повідомив про підтримані Консультативною місією Європейського Союзу в Україні заходи із впровадження принципів доброчесності в Національній поліції України. Запровадження на законодавчому рівні єдиних вимог перевірки на доброчесності для усіх категорій публічних службовців може бути одним із ефективних інструментів для зменшення

ймовірності прийняття недоброчесних осіб на посади, пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

Олексій Сердюк, заступник завідувача науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності Харківського національного університету внутрішніх справ та Ольга Піскунова, уповноважена з антикорупційної діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ, презентували результати соціологічного опитування **Практика внутрішнього оцінювання корупційних ризиків у діяльності МВС.**

Віктор Неганов, старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ, розкрив проблемні аспекти перших років діяльності Національного антикорупційного бюро України та Центрального Антикорупційного Бюро Польщі.

Олександр Мотлях, завідувач наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень ННІЗДН Національної академії внутрішніх справ, вказав на необхідність та напрями обов'язкового запровадження поліграфу задля підвищення ефективності протидії корупції в державних органах влади.

Михайло Грібов, старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ, розкриваючи питання забезпечення законності контролю за вчиненням корупційних злочинів, пов'язаних із підкупом, вказав на типові порушення кримінального процесуального закону, які допускаються стороною обвинувачення у таких випадках.

Світлана Ющенко, науковий співробітник Українського мовно-інформаційного фонду НАН України визначили напрями використання технологій штучного інтелекту під час аналізу антикорупційного законодавства.

Вячеслав Некрасов, професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, презентував напрями використання інформаційно-пошукових систем у протидії корупційним правопорушенням.

Олег Павлишин, професор кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, надав тлумачення принципу політичної нейтральності в законодавстві України про запобігання корупції.

Іванна Горбач-Кудря, викладач кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ розкрила основні правові колізії, які виникають під час взаємодії Національного агентства з питань запобігання корупції та Національної поліції у протидії правопорушенням, пов'язаними із корупцією, серед яких відсутність нормативного врегулювання такої взаємодії, а також проблеми, які виникають під час обробки персональних даних суб'єкта.

Ігор Пастух, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ презентував підручник Антикорупційний менеджмент та методичні рекомендації «Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи

МВС», підготовлені авторським колективом Національної академії внутрішніх справ та МВС України.

Підсумовуючи результати проведення конференції день Сергій Чярнявський, проректор Національної академії внутрішніх справ відзначив що Оргкомітету вдалося сформувати й видати друком матеріали тез доповідей, узагальнити надані пропозиції, щодо покращення антикорупційної політики, винести на розгляд учасникам наукового зібрання проєкт рекомендацій, що містить науково обґрунтовані зміни і доповнень до законодавства, рекомендації з практичного здійснення превентивних антикорупційних заходів і засади підготовки кадрів відповідної спеціалізації, які будуть направлені компетентним органам.

Запропонував присутнім протягом тижня надати свої пропозиції до **проєкту рекомендацій**.

*Олександр СТІЛЬЦІВ, уповноважений з антикорупційної діяльності,
відділ організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної
власності НАВС*